

Sygn. akt I C 75/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: **SSO Bożena Chłopecka**

Protokolant: stażysta Karolina Stańczuk

po rozpoznaniu 12 października 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. K. (1)**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

I. oddała powództwo w całości;

II. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanego;

III. nieuiszczoną przez powoda opłatę od pozwu przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt: IC 75/19

UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym w dniu 22 stycznia 2019 roku przeciwko pozwanemu (...) S.A. z siedzibą w W. powód M. K. (1) domagał się zasądzenia kwoty 140.000 zł wynikających ze spłat rat leasingowych za ciągnik (...) oraz pług 4 skibowy U. oraz zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego żądania powód wskazał, iż pozwany w dniu 14 listopada 2016 roku w sposób nieprawidłowy wypowiedział mu umowę pożyczki i niesłusznie został zobowiązany do spłaty całości pożyczki oraz zwrotu przedmiotu pożyczki. Powód ponadto wskazał, iż pozwany wielokrotnie obiecywał mu wznowienie umowy, co jednak nie nastąpiło zdaniem powoda z winy pozwanego /pозew k. 4-9 i k. 83-89/.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew z dnia 19 lipca 2019 roku wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa..

Pozwany zakwestionował powództwo co do zasady jak i co do wysokości. Wskazał, iż powód w żaden sposób nie udowodnił wysokości dochodzonego roszczenia, ani nie wskazał jego podstawy. Dodał ponadto, iż strony zawarły umowę pożyczki, nie zaś umowę leasingu jak twierdził powód.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie /protokół rozprawy k. 184/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 listopada 2013 r. powód M. K. (1) zawarł z pozwanym (...) S.A. z siedzibą w W. umowę pożyczki nr (...) kwotę 209,364,45 zł. Powyższą kwotę powód postanowił przeznaczyć na zakup ciągnika rolniczego wraz z pługiem obracalnym.

W § 2 Umowy Pożyczki postanowiono, że pozwany, jako pożyczkodawca, przekaze kwotę pożyczki poprzez jej przelew na rachunek bankowy Firmy Handlowej (...) M. K. (2). W § 3 Umowy powód zobowiązał się do zwrotu pożyczki wraz z oprocentowaniem, a spłata rat miała następować kwartalnie do dnia 15-go, zgodnie z harmonogramem. Za datę wpływu raty pożyczki przyjęto datę wpływu środków na rachunek pozwanego /**dowód**: umowa pożyczki k. 10-11/.

W celu zabezpieczenia spłaty wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki strony zawarły w dniu 22 listopada 2013 roku Umowę zastawu rejestrowego, której przedmiotem był Ciągnik Rolniczy (...) nr nadwozia (...), w dniu 22 listopada 2013 r., Umowę ustanowienia zabezpieczenia pod warunkiem zawieszającym do Umowy Pożyczki nr (...), której przedmiotem był Ciągnik Rolniczy Z.

Power 120 nr nadwozia (...) oraz w dniu 22 listopada 2013 r. Umowę przeniesienia prawa własności na zabezpieczenie do umowy pożyczki nr (...), której przedmiotem był Pług (...) Grudziądz IBIS L 3+1 o nr. seryjnym (...) **dowody**: umowa zastawu rejestrowego k. 12-18, umowa ustanowienia zabezpieczenia k. 128-133/.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. zgodnie z zawartą umową przekazał na rzecz powoda umówioną kwotę pożyczki / okoliczności bezsporne/.

W trakcie trwania umowy pożyczki powód M. K. (1) spłacił 11 rat zgodnie z harmonogramem. W dniu 1 września 2016 r. powód zwrócił się na piśmie do pozwanego z prośbą o przesunięcie terminu spłaty 12-tej raty o 60 dni. Pismem z dnia 09 września 2016 r., pozwany przychylił się do prośby powoda o prolongatę spłaty raty, wskazując następujące warunki:

1. dokonanie przez powoda wpłaty w wysokości 1 530,89 zł na poczet 12 raty pożyczki do dnia 15 września 2016 r.;
2. dokonanie przez powoda wpłaty w wysokości 10 508,38 zł na poczet 12 raty pożyczki do dnia 15 listopada 2016 r. ;
3. uregulowanie przez powoda kwoty 332,93 zł tytułem opłaty związanej z prolongatą terminu płatności do dnia 23 września 2016 r.

Jednocześnie pozwany poinformował powoda, że w przypadku niedotrzymania któregokolwiek z ww. terminów umowa pożyczki nr (...) może zostać przez niego wypowiedziana w trybie natychmiastowym w celu skutecznego wyegzekwowania jego należności /**dowody**: pismo powoda k. 22, pismo pozwanego k. 23/.

Powód nie dochował przedstawionych mu warunków. Nie uregulował powyższych kwot we wskazanych terminach. Pierwszej wpłaty dotyczącej 12 raty pożyczki dokonał w dniu 17 października 2016 r. w kwocie 1000 zł, natomiast pozostałe wpłaty wpłynęły już po wypowiedzeniu Umowy pożyczki z dnia 14 listopada 2016, tj. w dniu 23 listopada 2016 r. w kwocie 800 zł i w dniu 09 grudnia 2016 r. w kwocie 12 700 zł /**dowody**: potwierdzenia przelewów k. 134-136/.

Wobec opóźnienia w spłacie rat pożyczki, pozwany pismem z dnia 14 listopada 2016r. wypowiedział powodowi umowę pożyczki nr (...) i wezwał go do zapłaty pozostałych rat wraz z innymi należnościami, szczegółowo wymienionymi w tym piśmie na łączną kwotę 128 743,86 zł w terminie 3 dni od daty doręczenia pisma, nie później niż do dnia 2 listopada 2016 r. W przypadku nieuregulowania zabezpieczonej wierzytelności w ww. terminie, wezwał powoda do zwrotu przedmiotu przewłaszczenia i przedmiotu zastawu na podstawie § 1 ust. 4 i 5 Umowy przeniesienia prawa własności na zabezpieczenie z dnia 22 listopada 2013 r. oraz § 8 ust. 3 i 5 Umowy zastawu Rejestrowego z dnia 22 listopada 2013 r. — w terminie 3 dni od daty doręczenia wypowiedzenia, nie później niż do dnia 21 listopada 2016 r. /**dowód**: pismo k. 24-25/.

Ponieważ powód nie dokonał spłaty w ww. terminie, pozwany pismem z dnia 22 listopada 2016 r. ostatecznie wezwał go do odstawienia sprzętu i dostarczenia go na wskazany w piśmie adres do dnia 29 listopada 2016 r. Powód powyższego nie wykonał, więc sprzęt został od niego odebrany w dniu 06 grudnia 2016 roku /**dowód:** pismo k. 26, protokół zdawczo-odbiorczy k. 27-28/.

W dniu 2 grudnia 2016 r. na piśmie powód zwrócił się z prośbą o rozłożenie kwoty 120 845,60 zł na raty. W rozmowie telefonicznej z powodem, pozwany wyraził chęć wznowienia Umowy pożyczki, ale strony ustaliły, że warunkiem wznowienia będzie ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia w postaci i ustanowienia przez powoda wraz z małżonką hipoteki umownej łącznej do sumy pieniężnej 132 293,86 zł na nieruchomościach opisanych w KW nr (...) oraz KW nr (...) prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim, IV Wydział Ksiąg Wieczystych na miejscu nie niższym niż drugie, co powód potwierdził w piśmie z dnia 30 grudnia 2016 r. Emailiem z dnia 08 grudnia 2016 r. A. K. przesłała powodowi nr działki na której posadowione są budynki oraz nr Księgi Wieczystej nieruchomości. Załączyła również wypis z rejestru gruntów. Pozwany na powyższe wyraził zgodę i w dniu 15 grudnia 2016 r. sporządził i wysłał powodowi „oświadczenie dla właściciela nieruchomości do wniesienia wniosku o wpis hipoteki na zabezpieczenie Umowy pożyczki nr (...)” zgodnie z jego deklaracją. W związku z chęcią realizacji powyższych ustaleń, pozwany mailem z 20 grudnia 2016 r. wezwał powoda do zapłaty raty grudniowej wraz z wyszczególnionymi w nim należnościami w kwocie 15.977,24 zł, płatnej do dnia 27 grudnia 2016 r. Należności tej powód nie uiścił w terminie /**dowody:** pismo k. 29, pismo k. 30, pismo k. 32-33, korespondencja e-mail k. 154, wypisy z rejestru gruntów k. 155-158/.

Pismem z dnia 30 grudnia 2016 r. M. K. (1) zwrócił się do pozwanego o zwrot przedmiotu zabezpieczenia pożyczki, mimo, że umowa pożyczki była wypowiedziana. Wspomniane zabezpieczenie hipoteczne również nie zostało ustanowione przez powoda. Powód nie uregulował także ww. należności w terminie. W dniu 16 grudnia 2016 r, mimo wcześniejszej deklaracji i ustaleń z pozwanym, zawarł umowę pożyczki z innym podmiotem i umowę tę zabezpieczył ustanowieniem hipoteki na ww. nieruchomościach, przez co umiejscowienie pozwanego na drugim miejscu hipotecznym stało się niemożliwe. Powód nie wyraził zgody na umiejscowienie go w hipotece na trzecim miejscu. Wobec powyższego, wcześniejsze ustalenia pomiędzy stronami stały się nieaktualne /**dowody:** pismo k. 32-33, korespondencja e-mail k. 34-35/.

Z powodu braku spłaty przez powoda pożyczki w całości wraz z pozostałymi należnościami, pozwany w dniu 17 stycznia 2017 r. złożył oświadczenie o przejęciu na własność przedmiotu zastawu rejestrowego, tj. Ciągnika (...). W dniu 26 stycznia 2017 r. pozwany poinformował powoda, że z powodu niewywiązania się przez niego z warunków wypowiedzenia umowy pożyczki, jak również warunków wznowienia tej umowy, w celu wyegzekwowania należności przystąpi do odsprzedaży sprzętu, do czego był uprawniony na mocy § 10 umowy zastawu rejestrowego z dnia 22 listopada 2013 r. Pozwany wskazał wartość przedmiotu zastawu rejestrowego w oparciu o opinię rzeczoznawcy. Z kolei w piśmie z dnia 02 lutego 2017 r., tj. przed dokonaniem sprzedaży, z uwagi na fakt, że powód kwestionował przyjętą wartość Ciągnika (...), pozwany wezwał powoda do wskazania potencjalnych odbiorców gotowych uiścić wyższą cenę, czego powód jednak nie uczynił / **dowody:** oświadczenie k. 36, pismo k. 37, pismo k. 38, pismo k. 39-40/.

Pozwany dokonał sprzedaży przedmiotu umowy zastawu rejestrowego, tj. Ciągnika (...) oraz przedmiotu umowy przeniesienia prawa własności na zabezpieczenie, tj. Pługa obracalnego Unia Grudziądz za łączną kwotę 113 000,00 zł netto. Następnie pozwany dokonał rozliczenia umowy, uwzględniając cenę faktycznego zbycia sprzętu, wyższą niż kwota oszacowana przez rzeczoznawcę oraz wszystkie wpłacone przez powoda kwoty, a także pozostałe należności i pismem z dnia 29 maja 2017 r. zwrócił się do powoda o wskazanie rachunku bankowego celem przekazania nadwyżki jaka pozostała w — związku z rozliczeniem / **dowód:** pismo k. 48, pismo wraz z rozliczeniem umowy k. 51-57/.

Stan faktyczny sprawy został ustalony w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów. Dowody te nie były w toku postępowania kwestionowane przez żadną z jego stron, a i Sąd nie znalazł podstaw by odmówić im przymiotu wiarygodności. Pozostałe dowody z dokumentów, jako niemające znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy Sąd pominął.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu w całości.

Na wstępie należy wskazać, iż w dniu 15 listopada 2013 roku strony zawarły umowę pożyczki nr (...) , a nie umowę leasingu jak to twierdził powód.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem (art. 720 § 2 k.c.). Kodeks cywilny tym samym nie uzależnił ważności umowy pożyczki od zachowania formy szczególnej (forma ad probationem).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd uznał, iż strony zawarły ważną i skuteczną umowę pożyczki, doszło do wydania pieniędzy przez pozwanego powodowi, który to zobowiązał się do ich zwrotu. Strony zawarły również umowę zastawu rejestrowego i umowę zabezpieczenia pod warunkiem zawieszającym do umowy pożyczki.

Zgodnie z treścią art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Na pojęcie swobody umów składają się, między innymi: swoboda w kształtowaniu treści umowy oraz swoboda w wyborze formy umowy.

Następnie, Sąd wskazuje, iż w związku z zajęciem przez pozwanego stanowiskiem w sprawie rozstrzygnięcia przez Sąd wymagała kwestia zasadności roszczenia.

Sąd doszedł do przekonania, iż twierdzenia powoda M. K. (1) co do zasadności dochodzonego przez niego roszczenia okazały się być bezskuteczne. Pozwany podjął bowiem czynności mające na celu podważenie twierdzeń powoda, które w ocenie sądu zasługiwały na aprobatę. Warto wskazać, iż w rozpatrywanej sprawie to na powodzie ciążył obowiązek wykazania zasadności powództwa i wysokości dochodzonego roszczenia.

Zgodnie z treścią przepisu art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Stosownie zaś do treści przepisu art. 3 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Przepis art. 232 k.p.c. stanowi natomiast, że strony zobowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

W związku z brakiem spłaty rat przez powoda M. K. (1), wynikających z umowy pożyczki, pozwany (...) S.A. w W. wypowiedział mu umowę pożyczki. Rozliczenie umowy pożyczki po jej skutecznym wypowiedzeniu przez pozwanego nastąpiło więc zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego i zapisami umowy pożyczki.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że twierdzenia powoda są nieuzasadnione i nie znajdują potwierdzenia w złożonym materiale dowodnym. Z tych względów powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Stosownie do treści art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegranej tylko część kosztów procesu albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Należy podkreślić, że art. 102 k.p.c., urzeczywistniając zasadę słuszności, stanowi wyłom w zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu, nie konkretyzując pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostawia ich kwalifikację sądowi, który – uwzględniając całokształt okoliczności konkretnej sprawy – powinien kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości. Zgodzić się co prawda należy z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 26 listopada 2003 r. (sygn. akt I PK 585/02, LEX nr 527066), że prawo do sądu nie oznacza przyzwolenia na konstruowanie wszelkich możliwych roszczeń i woluntarystyczne określanie ich wysokości, gdyż strona winna

mieć świadomość tak formułowanych roszczeń, także w zakresie kosztów postępowania. Jednakże w ocenie Sądu, za zastosowaniem art. 102 k.p.c. przemawiają przesłanki podmiotowe związane z sytuacją osobistą powoda, która legła również u podstaw zwolnienia go od kosztów sądowych. Sąd nie znalazł podstaw do cofnięcia powodowi udzielonego mu na czas procesu zwolnienia od kosztów sądowych.

Orzekając o nieuiszczonych kosztach sądowych, na które składają się koszty opłaty sądowej od ponoszenia których powód został zwolniony, Sąd doszedł do przekonania, że nie było podstaw do obciążania tymi kosztami powoda na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. W związku z tym nieuiszczonymi kosztami należało obciążyć Skarb Państwa.